

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/26/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200269
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5018200269.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: MUDr. L. V. B., bytom E. XXXX/X, B. C., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 42880-2/2018-BA zo dňa 15. mája 2018, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. novembra 2018, č.k. 29Sa/25/2018-77, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp. zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 13. novembra 2018, č.k. 29Sa/25/2018-77, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 42880-2/2018-BA zo dňa 15. mája 2018 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Liptovský Mikuláš č.: 2557-1/2018-LM z 2. februára 2018, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. júla 2013, ale zaniklo dňa 9. októbra 2013. Následne jej povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie vzniklo dňa 1. júla 2014 a zaniklo dňa 30. júna 2015.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5, § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 a 4 zák. č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že ukončenie poistenia žalobkyňa deklarovala na základe odhlášky

Registračný list fyzickej osoby - odhlásenie povinného poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby k 31. júlu 2013 z dôvodu zrušenia rozhodnutia o povolení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení v odbore vnútorné lekárstvo a diabetológa, poruchy látkovej premeny a výživy vydaného Žilinským samosprávnym krajom, odborom zdravotníctva č. 06937/2006/OZ dňa 4. októbra 2006. Žalobkyňa mala za to, že k 31. júlu 2013 zrušením povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia jej zaniklo postavenie SZČO, čoho dôkazom bola aj tá skutočnosť, že požiadala o zrušenie registrácie pre daň z príjmu príslušného správcu dane. Naďalej však bola držiteľkou licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe na výkon povolania lekár. Žalobkyňa od 01.08.2013 a od 01.07.2014 z licencie L1A nedosahovala žiaden príjem. Od 1. júla 2013 žalobkyňa prevádzkovala zdravotnícke zariadenie VITA MELLITA, s.r.o., ktorého je konateľkou a zamestnankyňou. Základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v konaní vyriešiť bola otázka, či žalobkyňa vykonávala v čase od 31. júla 2013 a následne od 1. júla 2014 činnosť lekára ako SZČO, pričom krajský súd mal za to, že tejto otázke nevenovali správne orgány dostatočnú pozornosť a napriek odvolacím námietkam žalobkyne nezaoberali sa podstatnou námietkou, a to že žalobkyňa v čase od 31. júla 2013, ku ktorému dňu podala odhlášku nevykonávala činnosť ako SZČO. Túto skutočnosť bolo potrebné dôkladne zistiť ešte predtým ako žalovaná dospela k záveru, že poistenie u žalobkyne nezaniklo k 31. júlu 2013 z toho dôvodu, že žalobkyňa mala príjem z podnikania za rok 2012 (sumu 49 099,57 €) vyšší ako zákonom stanovenú sumu 4 716,- € a za rok 2013 (v sume 30 223,32 €), t.j. vyšší ako zákonom stanovenú sumu 4 830,- €. Ak teda príjem žalobkyne v rozhodujúcom období bol vyšší ako zákonom stanovená hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu, bolo povinnosťou Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš, ako prvostupňového správneho orgánu, aj v súčasnosti so žalobkyňou ako účastníčkou konania zistiť, z čoho vlastne príjmy žalobkyne za posudzované obdobie za rok 2012 a 2013 pozostávali. Pokiaľ by mala pobočka Sociálnej poisťovne bezpochyby preukázané, že tento príjem žalobkyňa dosahovala v období, keď vykonávala činnosť ako SZČO a vykonávala tieto úkony lekárskej praxe z titulu oprávnenia na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, bolo by namieste konštatovanie, že povinné poistenie u žalobkyne k 31. júlu 2013 neskončilo.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/26/2019) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalovanej.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.